

گزارش و معرفی: معرفی مجموعه های اسناد آرشیو ملی (وزارت جنگ، استانداری فارس

پدیدآورده (ها) : فهیمی فر، خدیجه؛ مومن فرد، زهرا
کتابداری، آرشیو و نسخه پژوهی :: گنجینه اسناد :: پاییز 1385 - شماره 63
از 179 تا 190
آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92704>

دانلود شده توسط : سارا سلطانی
تاریخ دانلود : 18/10/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [فوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

معرفی مجموعه‌های اسناد آرشیو ملی (وزارت جنگ، استانداری فارس)

خدیجه فهیمی فر
زهره مؤمن فرد

الف- اسناد وزارت جنگ

مجموعه اسنادی که تحت عنوان وزارت جنگ (تشکیلات قشون) به آرشیو ملی منتقل شده، مربوط به دوره پهلوی اول می‌باشد. این اسناد، مسائل مالی ارتش دوران رضاخان را به تصویر می‌کشد و در برگیرنده لشکرهای شمال غرب، غرب، مرکز، شرق و جنوب، تیپهای مستقل بلوچستان، مشهد، فارس، سیستان و قائنات، کرمانشاهان، شمال، کرمان و افواج مختلط بجنورد، خسروی بلوچستان، بهرامی، بهادران، سیستان، گارد سلحشور، گارد آهنین، گارد سپه، رضاپور، شاهپور، استرآباد، ساخلوی اصفهان، مختلط اصفهان، ۲۱ سلحشور جنوب، گارد نادری، سوار بجنورد، ساخلوی سیستان، ساخلوی یزد، ایلخی بجنورد، ایلخی آذربایجان، اداره مباشرت کل قشون، ارکان اداری امنیه کل مملکتی، اداره مالیه کل قشون وزارت جنگ، اداره هواپیمائی، اداره اصلاح نژاد و پرورش اسب، اداره نظام وظیفه و ... می‌باشد. موضوعات اساسی این اسناد، هزینه‌های مربوط به پرداخت حقوق صاحب منصبان و سربازان، اجاره بها، تلفن، سوخت، تهیه مواد بهداشتی، تسلیحات، خرید تجهیزات از داخل و خارج، پوشاک، نعل اسبان، حمل و نقل، تأسیسات نظامی، بیمارستان، مستشاران خارجی، استخدام نظامیان و ... را در بر می‌گیرد. اهمیت این اسناد در آشنایی با تشکیلات قشون دوره

چکیده:

تنظیم و توصیف اسناد و آماده سازی آنها جهت استفاده پژوهشگران و علاقه‌مندان در آرشیو ملی، یکی از فعالیتهای مهم، زمانبر و سخت محسوب می‌شود و معمولاً براساس حجم اسناد، امکانات و نیروی انسانی، از سطوح مختلفی برخوردار است؛ به طوری که برای دسترسی مراجعان به اسناد، به کارگیری یک یا چند روش به صورت همزمان مدنظر بوده و نتایج آن وضعیت همپوشانی دارد. یکی از این روشها، معرفی مجموعه اسنادی است که از یک منشأ به آرشیو منتقل می‌گردد که از آن به عنوان اطلاع‌رسانی براساس منشأ و یا اسناد تولید شده در راستای وظایف تخصصی هر سازمان یاد می‌شود تا پژوهشگران، حسب موضوع تحقیق، به کلیات اسناد مورد نظر و با توجه به اولویت سازمان مرتبط، راهنمایی شوند.

* * *

براساس دیدگاه فوق، برآن شدیم تا بتدریج اسنادی را که اولین بار در چرخه تنظیم و توصیف قرار گرفته و آماده سرویس دهی به مراجعان می‌شود، معرفی کنیم. این اقدام، انشاءالله در شماره‌های بعدی فصلنامه گنجینه اسناد تداوم خواهد داشت. برای این شماره، اسناد وزارت جنگ و استانداری فارس در نظر گرفته شده است.

پهلوی اول، چگونگی گردش کار هزینه‌ها و مکاتبات، قیمت انواع لوازم، تجهیزات، تسلیحات، تعداد قوای نظامی و مستمری پرداختی، حقوق بازنشستگی و... این دوره از تاریخ کشور است.

ب- استانداری فارس

در کنار اسناد انتقالی از سازمانها و مؤسسات دارای وظیفه کشوری، سازمانها و ادارات محلی و منطقه‌ای، به لحاظ پرداختن جزئی به مسائل مربوط به هر منطقه بویژه در تدوین تاریخهای محلی، از اهمیت زیادی برخوردارند. در این میان، اسناد مربوط به استانداریهای کشور، به لحاظ نظارت و اشراف بر جریان امور استان مربوط، از جامعیت بیش‌تری برخوردارند. خوشبختانه اسناد بسیار با اهمیتی از استانداریهای سراسر کشور در آرشیو ملی متمرکز شده است.

که بتدریج آماده سازی شده و در اختیار پژوهشگران قرار می‌گیرد و یکی از آنها اسناد استانداری فارس می‌باشد. اهمیت این اسناد، به لحاظ حوادث مهمی می‌باشد که پس از انقلاب مشروطه - که در برگیرنده دوره تاریخی اسناد مورد بحث است - در این منطقه اتفاق افتاده است؛ طوری که در میان آنها، اسناد مربوط به جنگهای جهانی اول و دوم، مسائل مربوط به عشایر جنوب، زلزله، ساختار تشکیلات اداری استان و تغییرات آنها، امور اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، آثار باستانی، موقوفات، شهرسازی و عمران شهری و روستایی، درآمد و هزینه‌های شهرداریهای استان، اتحادیه‌های صنفی، احزاب، جمعیتها و انعکاس حضور و نقش آفرینی اهالی منطقه در رویدادهای مهم استانی و کشوری است و نمونه‌ای از این اسناد، در همین شماره آورده شده است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۳۴۳
اسرار لکھنؤ

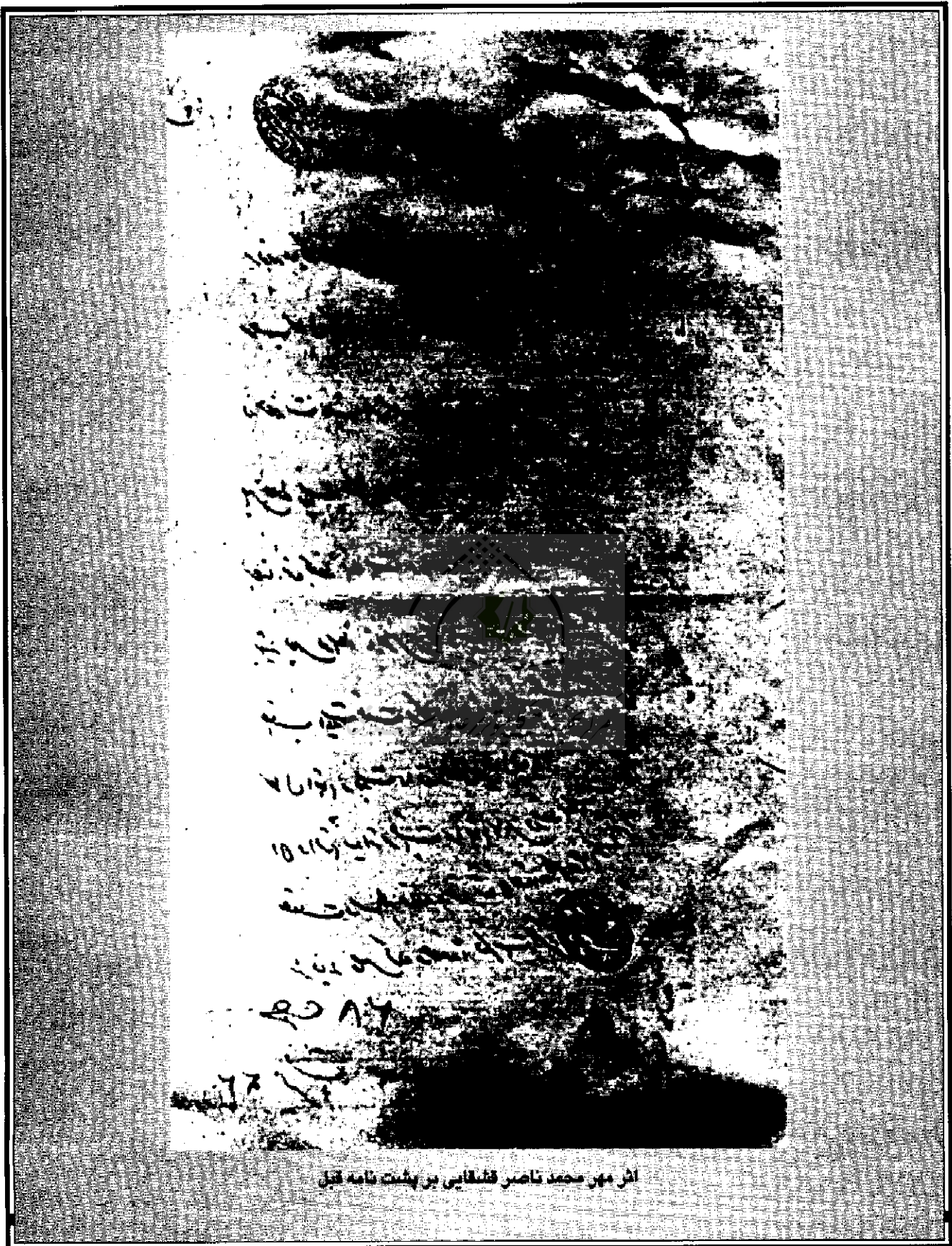
نام محترم آیت جیدہ ربکہ

روزہ مبارک تحت ۲۴۳۳ یاد تہ ربکست و جود و خود سارک
 رجب کمال تراندہ علامت کست و رجب و جود سرور و علامت
 از حضرت رب البرہمت بیامہ از افکار و طہارہ رجب
 بہر حال آیت فکر و صورت نہ تا کجا کہ آیت جود سرور
 بہت نہ بکف ہذا بہت در وصول آیت شول آیت لیکن
 تہہ بہر و ہطہ تا خوش سنج و سیکویم و کوفت و خیر ان
 آیت آیت تحت و کجا زمین و زمین آیت لیکن
 کمال انہا و رجب را در وصل وصال آیت دلد و خیر ان
 او و انم بیدار رجب را انہا ہا مہر و قعد ہا آیت
 عدت و سکہ تراندہ و خود تہ تا جود فکر و خیر ان
 شرفیلا ہر کہ و جعداً فکر تہ ہر انہا ہا

محمد علی صاحبزادہ

۲۸۴۳
۲۲ میرا ۱۳۰۳

کتابخانه اسناد ۶۳ □ ۱۸۱

اثر مهر محمد ناصر قشقایی بر پشت نامه قبل

۱۳۲۳
۲۵۱

مقام سرتم آیت صلیه نرس آیت سرتم

رقودت ۳۳۹۲ رایج مبرخه کفر برای مری مردطه در کبره
عزادیت در طرف هزی در کبره آیت دشمنان حفظ نظم در وقت در کبره

آی نرسید بعد از آن هم در کبره برای کیم در اسطخ و اسطخ در وقت در کبره
راگر زینت ام بند و بر شمش آیم بند سوز زینت آیت در کبره

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

بینه مدینه من حصار
ت دره در بطریقه آیت سرتم
در شام برادگان نرسید
آیت سرتم

۳۸۰۲
۲۳ عقرب ۱۳۰۳

نامه محمد ناصر کشکایی به ایالت فارس، در خصوص برقراری نظم و امنیت در کوهمره به وسیله جوانان
نمایندگی وی، ۱۳۲۳ ق.

4855
525-828

العدد رقم ٤٨٥٥
در جواب نامه ٢٣١٥٢
مکاتباته نشانه در راه مطهره از جانب آستان قدس رضوی
فرموده شد جهت کمال احترام و رعایت آداب
مکتوباته را به آستان قدس رضوی ارسال نمودیم
و در این خصوص اقدامات لازم را انجام دادیم

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

2

تاریخ ۱۳ / ۱۱ / ۱۳۱۰

نیت دفتر ماهانه شماره ۱۱۰۴
دفتردار

(صورت قیمت نعلبندی)

عبدالله بنیاد و فرزندان و فرزندانش

بابت ماه نعلبندی سال ۱۳۱۰

تاریخ

صورت قیمت نعلبندی حاضر که بالغ به	رئیس امینیه
مبلغ نعلبندی و نعلبندی صحیح است	رئیس امینیه

(تصدیق)

بازار مالیة کل قشون اجازه میدهم که

بابت قیمت نعلبندی	مبلغ	صورت حاضر در اداره مالیة کل قشون رسیدگی شد
را پذیرفته و در	ماه	و جمع آن که بالغ به
محاسبه محسوب بنماید		میشود تصدیق میگردد
وزیر جنگ و فرمانده کل قشون		رئیس دایرة محاسبات مالیة کل قشون
		رئیس اداره مالیة کل قشون

بموجب حکم نمره ماده تاریخ ماه سال ۱۳

ثبت گردید

نمره

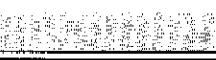
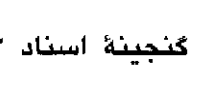

در دفتر مالیة کل قشون در تحت

نمره

امضاء

صورت قیمت نعلبندی حاضر که بالغ به

ردیف	اسم و نحوه بسته بندی	شکل	عبارت وزن	تعداد	قیمت فعلی دقی تومان	مبلغ پرداختی دقی تومان	محل مهر یا امضاء در وقت بسته بندی
۱	مغز خام	مغز خام	مغز خام	۱	۱	۱	
۲	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۳	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۴	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۵	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۶	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۷	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۸	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۹	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۰	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۱	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۲	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۳	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۴	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۵	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۶	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۷	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۸	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۱۹	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۰	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۱	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۲	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۳	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۴	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۵	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۶	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۷	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	
۲۸	مغز کوبیده در روغن کتان	مغز کوبیده	مغز کوبیده	۱	۱	۱	

ردیف	اسم و خانواده و درجه	شغل	تعداد	واحد	قیمت فعلی	مبلغ پرداختی	محل مهر یا امضاء دریافت کننده
					د ق تومان	د تومان	
۲۷			۲۷		۲۷	۲۷	
۲۸	کر نهد	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۲۹	سید کریم خان	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۰	کریم سید میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۱	نورعلی	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۲	ابراهیم	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۳	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۴	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۵	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۶	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۷	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۸	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۳۹	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۰	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۱	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۲	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۳	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۴	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۵	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۶	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۷	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	
۴۸	میرزا	مهر	۱	مهر	۱۰	۱۰	

مبلغ		میزان کل صورت حواله شده موضوعی در موقع پرداخت بقیه که پرداخت شده
تومان	فران	

امضا کننده ذیل جهت تصدیق می نماید که مبلغ بیستم و هفتاد و پنج هزار و ششصد و پنجاه و پنج تومان بابت قیمت نمایندگی
پهلوگرگ در ماه شهریور ۱۳۹۰ توسط اینجانب به دریافت کنندگان پرداخته شده است

متصدی پرداخت لعل کردنی و همکاران

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

لشکر شرق
تاریخ ۱۳۰۵
۴/۶/۷

وزارت جنگ
بخش اداری لشکر شرق
مقد خرج بودجه نمبر ۲۷۹۰

نمبر ۲۱
ماده ۳۳
تاریخ ۱۳۰۵

موضوع	مبلغ		بابت	گزارنده و وجه	
	ریال	تومان		درجه	مقام
اجازه میدهم	۲۸۳	-	مزد و حق استراحت در جنگ	مستخرج	مستخرج
	۲۱۶	-	مزد و حق استراحت		
	۴۵۵	-	مزد و حق استراحت		
	۴۲۱	-	مزد و حق استراحت		
	۱۷۵	-	مزد و حق استراحت		
مجموع		۱۵۵۱	-	مستخرج	مستخرج

اجازه میدهم مبلغ ... در دفتر مالی کل قشون در کت نمبر ... ثبت شد

وزیر جنگ و قوه نظامی قشون
رئیس اداره کل قشون

وزیر جنگ و قوه نظامی قشون
رئیس اداره کل قشون

وزیر جنگ و قوه نظامی قشون
رئیس اداره کل قشون

مدارک ...

برداشت و جدا به امان الله و ...

نمونه نمره ۵
لشکر
تیج
محاسب
۱۳۰۹

وزارت جنگ
اداره مالیه کل قشون
سند خرج بودجه نمره

نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره
نمونه نمره

مبلغ		بسات	گیرنده وجه	
تومان	دینار اق		شکل	اسم و پست یا جا و ایدم
۹۳۴۰			لشکر - گوج	
۶۳۴	۵۷			
۷۸				
۱۴۵				
۷۸۷۶				
صحت خرج حاضر که بالغ به ...			مخاب	
۳۳۶۶	۹۱۰۰۰	رئیس اداره مالیه کل قشون		

به مالیه لشکر - اجازه میدم مبلغ ...
در دفتر مالیه لشکر - در تحت نمره ...
رئیس مالیه لشکر
امیر لشکر

اجازه میدم مبلغ ...
در دفتر مالیه کل قشون در تحت نمره ...
رئیس مالیه کل قشون

رئیس اداره مالیه کل قشون
وزیر جنگ و فرمانده کل قوا